

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har den 13 april 1999 beslutat att bereda bl.a. finansutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1998/99:60 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 1998 jämte motioner. Finansutskottet yttrar sig över skrivelsen samt två yrkanden i den med anledning av skrivelsen väckta motionen 1998/99:U9 (mp).

Finansutskottet föreslår att de i yttrandet behandlade motionsyrkandena avstyrks. Till yttrandet har fogats två avvikande meningar.

Regeringens skrivelse

Enligt riksdagsordningen 10 kap. 1 § skall regeringen fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen samt varje år till riksdagen lämna en skrivelse med berättelse över verksamheten i Europeiska unionen. Årets skrivelse, 1998/99:60, behandlar Europeiska unionens övergripande utveckling, det ekonomiska och sociala samarbetet, unionens förbindelser med omvärlden, det rättsliga och inrikes samarbetet samt unionens institutioner. Vidare redovisas förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU första halvåret 2001.

Följande avsnitt i skrivelsen berör finansutskottets beredningsområde:

- 3 Agenda 2000 – utvidgning och reformer, i vad avser
 - 3.2.1 EU:s budget för perioden år 2000–2006 (s. 41 f.)
- 4 Den ekonomiska och monetära unionen (EMU) (s. 44 f.)
- 6 Tillväxt och sysselsättning (s. 59 f.)
- 7 Inre marknadens utveckling, i vad avser
 - 7.5 Offentlig upphandling (s. 69 f.)
 - 7.7 Bekämpande av sena betalningar vid affärstransaktioner (s. 71 f.)
- 10 Fri rörlighet för tjänster och kapital, i vad avser
 - 10.1 Finansiella tjänster (s. 89 f.)
- 21 Konsumentpolitik, i vad avser
 - 21.8 Finansiella tjänster (s. 174)
- 27 EG:s statistikarbete (s. 196 f.)
- 28 EU:s budget (s. 198 f.)
- 29 Åtgärder mot fusk och andra oegentligheter (s. 202 f.)

39.5 Europeiska revisionsrätten (s. 283 f.)

39.8 Europeiska monetära institutet och Europeiska centralbanken (s. 286 f.)

39.9 Europeiska investeringsbanken (s. 287)

39.10 Europeiska investeringsfonden (s. 287)

Bilaga 8 EU-budgeten 1998 (s. 340)

Motionsyrkandena

Motion med anledning av skrivelse 60

1998/99:U9 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att kommande årsberättelser mer utförligt måste redogöra för vilka skatter som tillförts för att finansiera medlemsavgiften, hur medlemsavgiften administreras och vad det totalt kostar Sverige att vara medlem i unionen,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att kommande årsberättelser mer utförligt måste redogöra för revisionsrättens slutsatser,

Utskottet

Finansutskottet framhöll i förra årets yttrande till utrikesutskottet att skrivelsen fyller en viktig funktion (1997/98:FiU3y). Finansutskottet noterade särskilt att regeringen redovisade Sveriges ställningstagande och agerande i de frågor som behandlas i skrivelsen i större utsträckning än i tidigare skrivelser. Utskottet förutsatte att regeringen även framdeles skulle lägga stor vikt vid att redovisa Sveriges agerande i skrivelsen. Utskottet kan med tillfredsställelse konstatera att regeringen i årets skrivelse i än större utsträckning än tidigare redovisar sina ställningstaganden i olika frågor. Utskottet förutsätter att regeringen även i kommande skrivelser tydligt redovisar sitt agerande och sina ställningstaganden i olika frågor.

I förra årets skrivelse fanns inget avsnitt om statistikfrågor. Utskottet erinrade i sitt yttrande över den skrivelsen (1997/98:FiU3y) om att som ett resultat av den regeringskonferens som avslutades i juni 1997 i Amsterdam kommer rådets befogenhet att inhämta den statistik som behövs för gemenskapens verksamhet att regleras i fördraget. Utskottet framhöll att en mer utförlig redovisning av verksamheten inom statistikområdet således kunde vara påkallad. Utskottet välkomnar att det i årets skrivelse finns ett avsnitt om EG:s statistikarbete som också innehåller en redogörelse för svenskt agerande på statistikområdet (avsnitt 27, s. 196 f.).

När det gäller utvecklingen inom EU på utskottets område under 1998 kan erinras om några särskilda händelser. Beträffande den ekonomiska och monetära unionen (EMU) fattades under 1998 beslut om att elva medlemsstater skulle delta i valutaunionen från starten den 1 januari 1999 (avsnitt 4 i skrivelsen). Riksdagen beslutade i december 1997 att Sverige inte borde införa

Europeiska unionens gemensamma valuta euron då den tredje etappen av EMU inleds (prop. 1997/98:25, bet. 1997/98:FiU9, rskr. 75).

Under 1998 har diskussioner om Agenda 2000 förts i EU (avsnitt 3 i skrivelsen). Efter det att skrivelsen överlämnats till riksdagen slöts en överenskommelse vid Europeiska rådets möte i Berlin den 24 och 25 mars 1999. Finansutskottet har understrukt vikten av att den svenska avgiften till EU kan begränsas så mycket som möjligt (bet. 1998/99:FiU5). Målen för den svenska EU-budgetpolitiken, som riksdagen ställt sig bakom, innebär bl.a. att Sverige skall verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

Som en följd av de nya bestämmelserna i Amsterdamfördraget har sysselsättningssamarbetet ägnats ökad uppmärksamhet under 1998. Regeringen anger i skrivelsen att den konsekvent har prioriterat sysselsättningsfrågan mycket högt i EU-samarbetet (avsnitt 6 i skrivelsen). I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets extra möte i Luxemburg i november 1997 har Sverige, liksom andra medlemsstater, under 1998 presenterat en nationell handlingsplan för sysselsättning. Den svenska handlingsplanen återgavs i vårpropositionen 1998 och berördes i finansutskottets betänkande (prop. 1997/98:150 bil. 4, bet. 1997/98:FiU20 s. 75–77).

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som berör utskottets område.

EU:s budget

Motionen

Enligt motion U9 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) behandlar skrivelsen i stort sett avsnittet om EU:s budget endast i EU-perspektiv, dvs. hur medlemsstaternas avgift beräknas samt budgetens fördelning på de olika budgetposterna. Skrivelsen borde även tillföras ett svenskt perspektiv på EU-budgeten. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om att kommande års skrivelser mer utförligt måste redogöra för vilka skatter som tillförts för att finansiera medlemsavgiften, hur medlemsavgiften administreras samt vad det totalt kostar Sverige att vara medlem i unionen utifrån ökade administrativa kostnader, kostnader för harmoniseringsåtgärder, resekostnader etc.

Finansutskottets bedömning

Medlemsavgiften anvisas under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska gemenskapen (senast prop. 1998/99:1, utg.omr. 27, bet. 1998/99:FiU5). Som nämnts ovan innebär målen för den svenska EU-budgetpolitiken bl.a. att Sverige skall verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU.

I budgetpropositionen för 1999 anges under utgiftsområde 1 Rikets styrelse att Regeringskansliets internationella engagemang har ökat kraftigt under 1990-talet. Särskilt EU-arbetet föranleder ökade arbetsinsatser. Enbart antalet möten i ministerrådets olika arbetsgrupper, där Regeringskansliets tjänstemän ofta deltar, uppskattas till mellan 3 000 och 4 000 per år. Dessu-

tom deltar tjänstemännen i en rad andra möten inom EU. Det totala antalet resor till Bryssel och Luxemburg ligger på cirka 5 000 per år.

Beträffande kravet i motionen om en mer utförlig redogörelse för vilka skatter som tillförts för att finansiera medlemsavgiften kan erinras om regeringens förslag hösten 1994 att en allmän löneavgift på 1,5 % skulle införas fr.o.m. inkomståret 1995 som en delfinansiering av medlemsavgiften (prop. 1994/95:40, prop. 1994/95:122). Finansutskottet drog i sitt betänkande om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen slutsatsen att avsikten inte var att långsiktigt knyta denna avgift till utgifterna för EU-medlemskapet. Med specialdestinering avses att inkomsterna redovisningsmässigt knyts till vissa utgifter så att utgifterna anpassas storleksmässigt till inkomsterna eller tvärtom. Utskottet ansåg således det inte relevant att tala om en specialdestinering av avgiften (bet. 1994/95:FiU5, jfr bet. 1994/95:SkU16).

Finansutskottet har behandlat motionsyrkanden med liknande innebörd som det nu aktuella i yttrandena till utrikesutskottet över de två senaste årens skrivelser (1996/97:FiU3y, 1997/98:FiU3y). Utskottet har då påpekat att återflödet till Sverige bara är *ett* mått, och inte ens det bästa, på vad Sverige får ut av medlemskapet i Europeiska unionen. Vid sidan av betydelsen av att Sverige är med och påverkar Europas framtid, har t.ex. tillgången till den inre marknaden betydelse för vår ekonomis utveckling.

Av skrivelsen framgår att Sveriges avgift till EU under år 1998 enligt preliminärt utfall för statsbudgeten uppgick till 21 210 miljoner kronor. Återbetalningen till följd av infasningsöverenskommelsen motsvarade 251 miljoner kronor och redovisas på inkomsttitel 7000 Extraordinära medel från EU. På statsbudgeten bruttoredo visas det återflöde som administreras av svenska myndigheter, vilket innebär att betalningar från kommissionen redovisas mot inkomsttitel, medan de utbetalningar svenska myndigheter gör på kommissionens vägnar redovisas mot anslag på statsbudgetens utgiftssida. Alla betalningar av detta från kommissionen till svenska myndigheter redovisas under inkomsttitel 6000 Bidrag m.m. från EU vars preliminära utfall år 1998 uppgår till 9,5 miljarder kronor. Den gemensamma jordbrukspolitiken svarade för 6,7 miljarder kronor och strukturfonderna för 2,7 miljarder kronor.

Finansutskottet finner, med hänvisning till vad som här redovisats, inte någon riksdagens åtgärd påkallad med anledning av motionen. Finansutskottet anser således att utrikesutskottet bör avstyrka motion U9 (mp) yrkande 2.

Revisionsrättens slutsatser

Motionen

I motion U9 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) erinras om att revisionsrättens roll i EU behandlas i regeringens skrivelse. Den kritik mot EU-kommissionen som framkom i revisionsrättens granskning av budgetåret 1996 nämns enligt motionärerna dock endast sporadiskt. Detta är en uppenbar svaghet anser motionärerna och yrkar att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna om att kommande årsberättelser mer utförligt måste redogöra för revisionsrättens slutsatser.

Revisionsrätten behandlas i skrivelsens avsnitt 29.2.3 (s. 205) och 39.5 (s. 283 f.). Den praxis som har utvecklats innebär att mer utförliga redogörelser för revisionsrättens iakttagelser ges i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1996/97:150 s. 219 f., prop. 1997/98:150 s. 203 f.). Finansutskottet har behandlat revisionsrättens iakttagelser, och regeringens bedömningar av dessa, i betänkandena med anledning av vårpropositionen (bet. 1996/97:FiU20 s. 274 f., 1997/98:FiU20 s. 209 f.). Vid behandlingen våren 1998 yttrade sig fyra utskott till finansutskottet rörande revisionsrättens iakttagelser (utrikes-, jordbruks-, närings- samt arbetsmarknadsutskottet). Finansutskottet har framhållit att stor vikt bör läggas vid revisionsrättens rapporter och att det är angeläget att regeringen redogör för sin bedömning av iakttagelser rörande Sverige i rättens rapporter. Utskottet har vidare anført att det är angeläget för Sverige att gemenskapsmedel används på korrekt sätt. Det finns en mängd skäl till att stödja strävandena inom EU för ökad effektivitet, säker medelshantering, stärkt kontroll och revision. För Sverige som stor nettobidragsgivare är det angeläget att verka för en så ändamålsenlig och kostnadseffektiv användning av gemenskapens medel som möjligt. Det är också av avgörande betydelse för den gemensamma politiken att medlen går till avsedda ändamål och inte slösas bort på grund av dålig administration och kontroll.

I den nyss avlämnade ekonomiska vårpropositionen redovisar regeringen revisionsrättens iakttagelser för 1997 (prop. 1998/99:100 s. 189 f.). Utskottet kommer att behandla vårpropositionen i betänkande 1998/99:FiU20.

Finansutskottet finner ingen anledning att föreslå någon ändring av den form som etablerats för regeringens redovisning av revisionsrättens rapporter. Finansutskottet anser således att utrikesutskottet bör avstyrka motion U9 (mp) yrkande 7.

Stockholm den 20 april 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Gunnar Axén (m), Agne Hansson (c) och Bo Könberg (fp).

1. EU:s budget (v, mp)

Johan Lönnroth (v), Siv Holma (v) och Matz Hammarström (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken *EU:s budget* bort ha följande lydelse:

Finansutskottet vill i likhet med motion U9 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) erinra om att regeringens skrivelse i stort sett behandlar avsnittet om EU:s budget endast ur EU-perspektiv, dvs. hur medlemsstaternas avgift beräknas samt budgetens fördelning på de olika budgetposterna. Skrivelsen borde även tillföras ett svenskt perspektiv på EU-budgeten. Utskottet anser att kommande års skrivelser mer utförligt måste redogöra för vilka skatter som tillförts för att finansiera medlemsavgiften, hur medlemsavgiften administreras samt vad det totalt kostar Sverige att vara medlem i unionen utifrån ökade administrativa kostnader, kostnader för harmoniseringsåtgärder, resekostnader etc.

Finansutskottet anser att utrikesutskottet med anledning av motion U9 (mp) yrkande 2 bör föreslå riksdagen att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

2. Revisionsrättens slutsatser (v, mp)

Johan Lönnroth (v), Siv Holma (v) och Matz Hammarström (mp) anser att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Revisionsrättens slutsatser* bort ha följande lydelse:

Som konstateras i motion U9 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) behandlas revisionsrättens roll i EU i regeringens skrivelse. Utskottet noterar dock att den kritik mot EU-kommissionen som framkom i revisionsrättens granskning av budgetåret 1996 nämns endast sporadiskt i skrivelsen. Detta är en uppenbar svaghet och utskottet anser, i likhet med motionärerna, att kommande årsberättelser mer utförligt måste redogöra för revisionsrättens slutsatser.

Finansutskottet anser att utrikesutskottet med anledning av motion U9 (mp) yrkande 7 bör föreslå riksdagen att som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

Till utrikesutskottet.....	1
Regeringens skrivelse	1
Motionsyrkandena	2
Motion med anledning av skrivelse 60.....	2
Utskottet.....	2
EU:s budget.....	3
Motionen	3
Finansutskottets bedömning	3
Revisionsrättens slutsatser.....	4
Motionen	4
Finansutskottets bedömning	5
Avvikande meningar.....	6
1. EU:s budget (v, mp).....	6
2. Revisionsrättens slutsatser (v, mp).....	6